

Förslag för
lektionsupplägg
för årskurs
F - Gymnasiet

Läs och skapa
historiska serier
med eleverna!

Lärarhandledning

Nosebleed Studio reser i den svenska historien är en serieantologi i mangastil med tre berättelser på temat "resor i svenska historien". Serierna är baserade på historiska efterforskningar men är i varierande grad återberättelser. Mer information om serierna finns på sida 3.

Denna lärarhandledning ämnar att vägleda dig som pedagog som vill använda boken i undervisningen. Den innehåller olika uppgifter som erbjuder analytiska eller kreativa redovisningsmetoder och du som pedagog kan välja vilka som passar dina elever bäst. Vi hoppas den kan vara till hjälp och inspirera till att använda vår seriebok och serier i allmänhet i undervisningen, då dessa ofta skapar kreativitet och inkluderande för elever oavsett läsförmåga.

Nosebleed Studio grundades 2006 och är en svensk serietecknarstudio med sex professionella serietecknare och illustratörer vars serier är starkt inspirerade av den japanska seriekulturen: manga. Studion består av Joakim Waller, Catarina Batista, Alice Engström, Natalia Batista (skaparen av serierna *Mjau!* och *Sword Princess Amaltea*), Elise Rosberg och Magnolia Winroth.

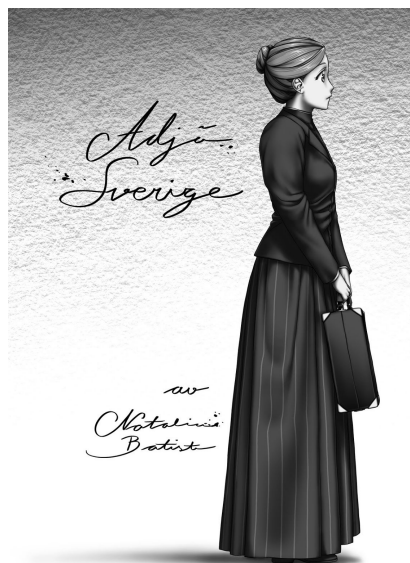
Serierna i boken

Häxan av Joakim Waller

Sofia är en vanlig tjej som mystiskt teleporteras bak i tiden till en häxrättegång. Som modern tjej blir hon upprörd av bristen på bevis och kan inte låta bli att lägga sig i.

Under medeltiden ansågs trolldom inte som ett brott. Det var inte förrän senare tid som det blev brottsligt. I Sverige avrättades omkring 400 personer för häxeri mellan 1492 och 1704. Den intensivaste häxjakten skedde åren mellan 1668 och 1676 under det så kallade "det stora oväsendet" då vaga vittnesmål räckte för att genomföra en häxprocess.

Adjö Sverige av Natalia Batista

Selmas föräldrar har inte råd att försörja hela familjen. Hon får snart lära sig att bidra till levebrödet. Men hennes föräldrar har ännu större planer för familjens framtid.

Slutet av 1800-talet var tuffa år för Sverige på grund av missväxten. Omkring 1,5 miljoner emigrerade från hemlandet, varav ca 180 000 emigrerade till Amerika som folk kallade för "den nya världen". De första europeiska emigranterna reste till Amerika i lastutrymmen på segeldrivna lastfartyg.

Lailas resa av Magnolia Winroth

För att undkomma andra världskriget skickas Laila och Eikkie tillsammans med många andra finska barn till svenska fosterfamiljer. Men vägen dit är kaotisk och läskig.

Under andra världskriget skickades omkring 80 000 finska barn till fosterfamiljer i Sverige. Cirka 15 000 återvände inte till Finland och en del av dem adopterades av sin svenska fosterfamilj. Färden till Sverige skedde främst med båt men även med tågtransporter via Haparanda.

Ämnen i serierna / Diskussionsfrågor

Här presenterar vi lite ämnen som tas upp i vardera serie, och förslag på diskussionsfrågor som kan användas i smågrupper eller helklass.

Häxan av Joakim Waller

- Tro och religion: Häxkonst trodde man mycket på förr. Kan man tro på det idag? Vad innebar det att bli utpekad som häxa på 1600-talet?
- Moraliska val: Om man ser någon ta skada, ska man stoppa det?
- Sociala regler: Vad var okej att göra förr i tiden som vi förbjudit idag? Vad var inte okej förr i tiden som är godkänt idag?
- Dödstraff: Dödsstraff finns än idag, t ex i USA. I Sverige är dödsstraff förbjudet. Vad anser du om dödsstraff?

Adjö Sverige av Natalia Batista

- Flytta till ett nytt land: Är det vanligt att folk reser och flyttar till andra länder idag? Varför? Vilka reser och vart?
- Drömlandet: Hade du velat flytta till ett annat land? Vart då och varför?
- Ekonomisk resa: Vad för möjligheter kan man få av att resa? Vart skulle man resa idag?
- Arbetsförhållanden i tiden: Barnarbete var vanligt förr i tiden. Hur ser man på barnarbete idag? Finns det?

Lailas resa av Magnolia Winroth

- Att fly från krig: Varför flyr folk från krig? Vilka flyr och vilka stannar kvar?
- Syskonskap och vänskap: Hur viktigt är det att ha syskon eller vänner med sig när ens liv förändras stort? Vem hade du velat resa med?
- Föräldrar/vårdnadshavare: Hur viktigt är det ha en vårdnadshavare med sig som barn när en liv förändras stort?
- Barn i krig: Vad händer med barnen i ett land som är drabbat av krig? Hur förändras deras liv?

Förslag på uppgifter kring boken

Diskussionsuppgift utifrån boken

Årskurs F - 3

Alla får läsa en av serierna tillsammans. Du kan till exempel läsa den högt för dem medan de följer med i berättelsen i varsin bok eller gemensamt med en bok per två elever. Ta upp diskussionsfrågorna som du finner på föregående sida. Den första och andra frågan är anpassad för dessa yngre elever. Låt hela klassen delta i diskussionen.

Led över diskussionen till att de själva ska skapa en karaktär som lever i den utvalda tiden som serien utspelar sig i. De får rita karaktären på ett papper och gärna skriva om den om de vill. Häng upp bilderna som en utställning om möjligt.

Årskurs 4 - 6

Dela in klassen i 3 eller 6 diskussionsgrupper, passande storlek är 3-5 elever i varje grupp. Varje grupp får läsa varsin serie i boken och sedan diskutera utifrån de diskussionsfrågor du finner på föregående sida. Den första och andra frågan är anpassad för dessa yngre elever. Lägg gärna till fler om du själv kommer på några som passar serierna. Antingen kan du göra detta till en analysuppgift där de gruppvis får redovisa den muntligt, eller så kan du göra det till en kreativ uppgift där de får rita eller skriva om sin egen karaktär i som lever i den utvalda tiden som serien utspelar sig i. Om de ska rita en karaktär ska de också skriva en kortare text om den, exempelvis om vilket år de lever i, vad de sysselsätter sig med och vilka drömmar de har. Häng upp bilderna som en utställning om möjligt.

Årskurs 7 - Gymnasiet

Dela in klassen i 3 eller 6 diskussionsgrupper, passande storlek är 3-5 elever i varje grupp. Varje grupp får läsa varsin serie i boken och sedan diskutera utifrån de diskussionsfrågor du finner på föregående sida. Lägg gärna till fler om du själv kommer på några som passar serierna. Antingen kan du göra detta till en analysuppgift där de gruppvis får redovisa den muntligt eller att de får göra en skriftlig berättelse som utspelar sig i den valda tiden. Diskutera metoder för historisk research.

Gör en kort serie med temat "att resa"

Läs boken med klassen, antingen i grupper eller helklass. Förslagsvis kan du inleda detta projekt med att låta Diskussionsuppgiften på sida 5 uppta första lektionen och detta bli en andra lektion som uppföljning.

Denna uppgift passar också bra som ett ämnesöverskridande samarbete. Till exempel kan serieläsningen ske på en svenska- eller historiektion och denna teckningsuppgift ske på en bildlektion samma vecka.

Årskurs F - Gymnasiet

Efter att eleverna fått läsa boken, delvis eller hela, låt dem få diskutera frågorna nedan kring temat "att resa". Låt eleverna tolka dessa i en bild eller en kortare serie på 1-2 sida vardera. På sista sidan hittar du en mall för en seriesida som du kan kopiera upp och dela ut. Om eleverna önskar kan de få arbeta två och två och göra detta som en stafett-uppgift, där de får rita varannan ruta och byter av varandra, men diskuterar historien tillsammans. Till exempel kan deras karaktärer, om de lever i samma tid, träffas i serien. Häng upp bilderna som en utställning om möjligt.

Diskussionsfrågor:

- *Vad betyder det att man "reser"?*
- *Vad måste man tänka på när man ska resa?*
- *Vilka olika sorters resor gör man för att man vill?*
- *Vilka resor gör man för att man måste?*
- *Vad hade hänt om vi kunde resa i tiden?*
- *Vart vill du resa?*

Gör en serie eller bild om en historisk händelse eller person

Läs boken med klassen, antingen i grupper eller helklass. Förslagsvis kan du inleda detta projekt med att låta Diskussionsuppgiften på sida 5 uppta första lektionen och detta bli en andra lektion som uppföljning.

Denna uppgift passar också bra som ett ämnesöverskridande samarbete. Till exempel kan serieläsningen ske på en svenska- eller historiektion och denna teckningsuppgift ske på en bildlektion samma vecka.

Årskurs F - Gymnasiet

Efter att eleverna fått läsa boken, delvis eller hela, låt dem få diskutera frågorna nedan kring den historiska epok ni valt eller kring en av de historiska epokerna i serierna. Låt eleverna tolka dessa i en bild eller en kortare serie på 1-2 sida vardera. På sista sidan hittar du en mall för en seriesida som du kan kopiera upp och dela ut. Om eleverna önskar kan de få arbeta två och två och göra detta som en stafett-uppgift, där de får rita varannan ruta och byter av varandra, men diskuterar historien tillsammans. Till exempel kan deras karaktärer, om de lever i samma tid, träffas i serien. Häng upp bilderna som en utställning om möjligt.

Diskussionsfrågor:

- *Vad berättade serien om den tid som den utspelade sig i?*
- *Hur var livet för människor på den tiden?*
- *Vem är huvudkaraktären och hur är den personen?*
- *Om ni hade gjort en serie som utspelade sig under samma tid, vem och vad skulle den handla om då?*
- *Om du hade fått välja en annan tidsperiod för att skriva en berättelse om, vilken hade du då valt och varför?*
- *På vilka sätt kan du lära dig mer om hur folk levde under den tiden?*

